

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 188/06-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. mája 2006 predbežne prerokoval sťažnosť doc. Ing. Z. G., CSc., bytom Ž., zastúpenej advokátom JUDr. Mgr. Š. B., so sídlom Ž., vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 So 29/04 z 22. júna 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť doc. Ing. Z. G., CSc., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. mája 2006 doručená sťažnosť doc. Ing. Z. G., CSc., bytom Ž. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Mgr. Š. B., so sídlom Ž., vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 So 29/04 z 22. júna 2004.

Najvyšší súd uvedeným rozsudkom potvrdil rozsudok Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 24 Sd 84/03 z 29. októbra 2003, ktorým krajský súd potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredia Bratislava (ďalej len „Sociálna poisťovňa“) z 27. júna 2003. Sociálna poisťovňa týmto rozhodnutím priznala sťažovateľke od 1. júna 2001 vdovský dôchodok, ale podľa § 56 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom ku dňu vzniku nároku na vdovský dôchodok (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) jej nepriznala nárok na jeho výplatu.

Sťažovateľka považuje rozsudok najvyššieho súdu v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne za diskriminačný voči nej a poukazuje na odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu. Porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy a čl. 14 dohovoru sťažovateľka odôvodňuje tým, že hoci jej bol priznaný nárok na vdovský dôchodok, podľa § 56 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení jej nevznikol nárok na jeho výplatu, pretože jej starobný dôchodok dosahoval ku dňu vzniku nároku na vdovský dôchodok najvyššiu výmeru úhrnu vyplácaných dôchodkov podľa § 56 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na „ *diskrimináciu žien, ktoré pracovali počas dôchodkového veku, bez nároku na dôchodok a preto im nebolo priznané vyplácanie vdovského dôchodku* “.

Sťažovateľka taktiež namieta, že jej nárok na vdovský dôchodok a jeho výplatu bol posudzovaný podľa zákona o sociálnom zabezpečení, čo považuje za diskriminačné vo vzťahu k ženám, ktorých nárok na výplatu vdovského dôchodku je posudzovaný podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“).

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyniesol tento nález :

„1) Základné právo sťažovateľky Doc. Ing. Z. G., CSc., rovnosť občanov a zákaz diskriminácie upravené v čl. 12 ods. 1 Ústavy Slov. republiky a právo zákazu diskriminácie zaručené v čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd bolo porušené rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 22. 6. 2004, č. k.:3 So 29/04 a preto ho ruší.

2) *Sťažovateľke Doc. Ing. Z. G., CSc., priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 500 000,- Sk (slovom päťstotisíc slovenských korún), ktoré jej je Najvyšší súd SR povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.*

3) *Doc. Ing. Z. G., CSc., priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré budú vyčíslené na pojednávaní, ktoré je povinný vyplatiť Najvyšší súd Slovenskej republiky.*“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namieta porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy a čl. 14 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 So 29/04 z 22. júna 2004, ktorý nadobudol právoplatnosť 13. augusta 2004.

Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, teda v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, o čom, ako to vyplýva zo sťažnosti, sťažovateľku upovedomil jej právny zástupca. Sťažovateľka argumentujúc zlým zdravotným stavom, ktorý jej nedovolil vyhľadať právnu pomoc u advokáta, požiadala o odpustenie zmeškania tejto lehoty. Ustanovenie § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde dovoľuje ústavnému súdu odpustiť z dôvodov hodných osobitného zreteľa len nevyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon navrhovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje, ale nie zmeškanie lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Túto lehotu nie je možné predĺžiť ani odpustiť jej zmeškanie.

Oneskorené podanie sťažnosti je neodstrániteľným nedostatkom procesnej podmienky v konaní pre ústavným súdom (IV. ÚS 36/03). Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť ako oneskorene podanú.

K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 ústavy ústavný súd uvádza, že jeho aplikácia sa v individuálnych sťažnostiach viaže na porušenie individuálne určeného základného práva alebo slobody sťažovateľa, a preto požiadavka na vyslovenie porušenia čl. 12 ods. 1 ústavy bez vzťahu ku konkrétnemu základnému právu alebo slobode sťažovateľa je zjavne neopodstatnená (I. ÚS 34/96, II. ÚS 85/01, II. ÚS 167/04).

Sťažovateľka odôvodnila porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy a čl. 14 dohovoru aplikáciou podľa jej názoru diskriminačného ustanovenia § 56 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení, podľa ktorého bol posudzovaný jej nárok na výplatu vdovského dôchodku, ktorý jej bol priznaný od 1. júna 2001, ako aj rozdielnou právnou úpravou nároku na vyplácanie vdovského dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení, ktorý je účinný od 1. januára 2004. Sťažovateľka teda nenamieta, že najvyšší súd pri rozhodovaní o odvolaní proti rozsudku krajského súdu postupoval v rozpore s čl. 12 ods. 1 ústavy a čl. 14 dohovoru pri aplikácii zákona o sociálnom zabezpečení, ale namieta rozpor samotného ustanovenia § 56 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení s označeným článkom ústavy a dohovoru.

K záveru o rozpore určitého ustanovenia zákona s ústavou a dohovorom by ústavný súd mohol dospieť len v konaní podľa čl. 125 písm. a) ústavy a až v závislosti od výsledku takéhoto konania by mohol vysloviť porušenie základných práv sťažovateľky. Toto konanie je však možné začať len na návrh procesne legitimovaných subjektov uvedených v § 18 ods. 1 písm. a) až f) zákona o ústavnom súde. Každé z konaní pred ústavným súdom (čl. 125 až 129 ústavy) sa vyznačuje tým, že ho možno začať iba ako samostatné konanie a iba na návrh oprávnených subjektov. Preto žiadne z týchto konaní nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom. Za opodstatnené návrhy na začatie konania pred ústavným súdom možno považovať len tie, o ktorých je možné konať a rozhodnúť v niektorom z uvedených typov konaní pred ústavným súdom ako v samostatnom konaní (II. ÚS 797/00). Aj z tohto dôvodu je daný dôvod odmietnutia sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky už bolo bez právneho významu, aby sa ústavný súd zaoberal jej návrhom na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2006